

Boverkets författningssamling

BFS 2013:xx
CEX 4

Boverkets föreskrifter om ändring i verkets föreskrifter och allmänna råd (2007:5) för certifiering av energiexpert;

Utkom från trycket
den 0 månad 0
Omtryck

beslutade den 0 månad 0.

Med stöd av 10 kap. 23 § plan- och byggförordningen (2011:338) och 11 § förordningen (2006:1592) om energideklarationer för byggnader föreskriver Boverket i fråga om föreskrifter och allmänna råd (BFS 2007:5) för certifiering av energiexpert

dels att 3–5, 7, 8 och 10–13 §§ ska ha följande lydelse och

dels att de allmänna råden i 5, 7, 11 och 16 §§ ska ha följande lydelse

dels att 9 § och det allmänna rådet i 12 § upphävs

Behörighetsklasser vid certifiering

3 §¹ Certifiering får lämnas för

1. behörighet *Normal* för enkla byggnader,
2. behörighet *Kvalificerad* för komplexa byggnader. (BFS 2013:xx).

Krav på allmän teknisk kunskap

4 §² För att få behörighet *Normal* och *Kvalificerad* ska den sökande ha allmän teknisk kunskap från genomförd relevant teknisk utbildning. (BFS 2013:xx).

Allmänt råd

Exempel på godtagbar examen är

1. högskoleutbildning motsvarande minst 120-högskolepoäng med innehåll om byggnadens energisystem, installationsteknik eller byggnadsteknik,
2. examen från relevant yrkesteknisk utbildning (KY), relevant ingenjörsexamen från tidigare tekniskt gymnasium, och
3. examen från relevant tidigare yrkesteknisk utbildning (YTH) eller annan utbildning som bedöms som likvärdig. (BFS 2011:9).

Krav på erfarenhet av praktiskt arbete

5 §³ För behörighet *Normal* och *Kvalificerad* krävs dokumenterad erfarenhet av praktiskt arbete inom bygg- eller fastighetsförvaltningsbranschen under minst fem år, varav minst två år ska avse arbete med nära anknytning till energianvändning och inomhusmiljö för den byggnadskategori behörigheten avser. (BFS 2013:xx).

¹ Ändringen innebär att tredje punkten upphävs.

² Senaste lydelse BFS 2011:9.

³ Senaste lydelse BFS 2011:9.

Allmänt råd

Vid deltidsarbeten bör längre erfarenhet gälla i motsvarande grad.

Exempel på arbete med nära anknytning till energianvändning och inomhusmiljö är projekteringsledning eller projektledning av uppdrag inom dessa områden, utförande av energi- och inomhusmiljöbesiktningar, arbete med energideklarationer, arbeten inom teknisk förvaltning eller fastighetsdrift eller arbete som sakkunnig funktionskontrollant enligt plan- och byggförordningen (2011:338). (BFS 2013:xx).

Krav på särskild kompetens

7 § För behörighet *Normal* ska energiexperten ha följande kompetens rörande enkla byggnader

1. kunskap om olika inneklimatfaktorer som påverkar människans hälsa och upplevd komfort, mätmetoder för inneklimatfaktorerna och hur resultat från dessa utvärderas utifrån aktuella funktionskrav och myndighetskrav, samt kännedom om Strålsäkerhetsmyndighetens metodbeskrivningar gällande radonmätningar samt om åtgärder för att minska radonhalten,
2. kunskap om byggnadstekniska konstruktioner vad gäller klimatskal och stommar,
3. kunskap om förekommande byggnadsmaterial och hur dessa hanteras vid ändring eller underhåll och där särskild vikt ska läggas vid miljöfarligt avfall,
4. kunskap om system, med koppling till byggår, för värme, ventilation och tappvatten omfattande funktion, uppbyggnad, komponenter och reglermetoder,
5. kunskap om värmeproducerande enheter, till exempel värmepannor, värmepumpar och solfångare samt fjärrvärmecentraler,
6. kunskap om funktion hos system för fastighetsel, hushållsel och verksamhetsel samt kunskap om fördelningsberäkningar av elförbrukning,
7. kunskap om de faktorer som ingår i en byggnads energibalans vad gäller yttre förhållanden, brukarbeteende, klimatskal och installationer,
8. kunskap om mätning samt tolkning och utvärdering av mätresultaten för de i energibalansen ingående faktorerna, och kunskap om fördelning av uppmätt energi för uppvärmning, komfortkyla, tappvarmvatten och byggnadens fastighetsel.
9. kunskap om möjligheter, hinder och risker i att utföra energieffektiviseringsåtgärder med hänsyn till inomhusmiljö och fuktbeständighet,
10. kunskap att beräkna olika åtgärders energibesparing samt rangordna dessa utifrån deras kostnadseffektivitet,
11. kännedom om relevanta datorprogramvaror för att beräkna en byggnads energianvändning,
12. kunskap i att använda minst en av programvarorna i punkt 11 och kunna bedöma dess noggrannhet i förhållande till noggrannheten på indata,
13. kunskap att tillämpa Boverkets hjälpmedel för elektronisk överföring av energideklarationer,
14. kännedom om hur byggnaders kulturhistoriska och arkitektoniska värden kan påverkas av olika energieffektiviseringsåtgärder, och
15. kännedom om olika energislags miljöpåverkan. (BFS 2013:xx).

Allmänt råd

Med kunskap menas, i denna föreskrift, att personen är väl insatt i sakfrågan och med kännedom menas att personen är insatt i sakfrågan och vet hur han inhämtar mer information.

Personen bör ha en så djup och bred kunskap att denne vet när kompletterande specialister bör anlitas.

När det gäller inomhusmiljö bör energiexperten ha kunskap motsvarande CMF – Certifiering av miljöinventerare-Fastigheter mars 2000 vilken finns tillgänglig hos Fastighetsägarna Sverige.

Exempel på faktorer som ingår i en byggnads energibalans är utomhus-temperatur, påverkan från sol och vind, byggnadens placering, utformning och orientering, klimatskalets uppbyggnad, värmesystem, ventilations-system, varmvattenanvändning, komfortkylsystem, värmeåtervinningsin-stallationer, hushållsel, fastighetsel, verksamhetsel och brukarbeteende.

8 §⁴ För behörighet *Kvalificerad* ska energiexperten ha kompetens motsvarande kraven i 7 § men för komplexa byggnader. Dessutom ska energiexperten för behörighet *Kvalificerad* ha följande kompetens

1. kunskap om vilka faktorer som påverkar byggnaders kylbehov och hur detta kan minskas genom solskydd, minskning av internt genererad värme och nattkyla,
2. kunskap om vattenburna och luftburna komfortkylsystem omfattande funktion, uppbyggnad, komponenter och reglermetoder,
3. kunskap att beräkna effektbehovet för komfortkyla, och
4. krav på kunskap om hur system för uppvärmning, kylning och ventilation samt styrning och reglering av dessa system samverkar i en byggnad,
5. kunskap om hur byggnaders kulturhistoriska och arkitektoniska värden kan påverkas av olika energieffektiviseringsåtgärder. (BFS 2013:xx).

9 § har upphävts genom (BFS 2013:xx).

10 §⁵ För behörighet *Normal och Kvalificerad* ska energiexperten, utöver vad som anges i 7–8 §§, ha följande kompetens

1. kunskap om relevanta delar i plan- och bygglagen (2010:900), PBL, plan- och byggförordningen (2011:338), PBF, och Boverkets byggregler (BFS 2011:6), BBR
2. kunskap om lagen (2006:985) om energideklaration för byggnader, förordningen (2006:1592) om energideklaration för byggnader, Boverkets föreskrifter och allmänna råd om energideklaration för byggnader (BFS 2007:4), BED, och denna föreskrift,
3. kunskap om Boverkets föreskrifter och allmänna råd om funktionskontroll av ventilationssystem (BFS 2011:16), OVK,
4. kännedom om relevanta delar av miljöbalken (1998:808) och kulturminnes-lagen (1988:950) samt de relevanta förordningar och föreskrifter som meddelats med stöd av dessa lagar,
5. kännedom om relevanta delar av arbetsmiljölagen (1977:1160) samt de relevanta förordningar och föreskrifter som meddelats med stöd av denna lag,
6. kännedom om syftet med Europaparlamentets och rådets direktiv 2010/31/EU av den 19 maj 2010 om byggnaders energiprestanda.
7. kännedom om relevanta europastandarder som i anslutning till direktivet 2010/31/EU har utarbetats av European Committee for Standardization (CEN). (BFS 2013:xx).

⁴ Ändringen innebär bl.a. att första punkten upphävs.

⁵ Senaste lydelse BFS 2011:9.

11 §⁶ För behörighet *Kvalificerad* ska energiexperten dessutom ha kännedom om förordningen (2007:846) om fluorerade växthusgaser och ozonnedbrytande ämnen, EG-förordningen om f-gaser (EG nr 842/2006 om vissa fluorerade gaser) samt EG-förordningen om ozonnedbrytande ämnen (EG nr 1005/2009 om ämnen som bryter ned ozonskiktet). (BFS 201x:xx).

Allmänt råd

För behörighet *Kvalificerad* bör energiexperten ha kännedom om, *Svensk Kylvnorm*, faktablad 12. (BFS 2013:xx).

Teoretiskt prov

12 § Den sökandes kunskap och kännedom enligt 7, 8, 10 och 11 §§ i denna författning ska kontrolleras genom skriftligt prov för sökt behörighet. I provet ska ingå upprättande av en teoretisk energideklaration. (BFS 2013:xx).

Rapporteringskyldighet

13 § Energiexperten ska årligen inlämna rapport till certifieringsorganet med dels uppgift om genomförda uppdrag som energiexpert, dels fortbildning avseende ny kunskap inom de områdena som omfattas av 7, 8, 10 och 11 §§. (BFS 2013:xx).

Omcertifiering

16 § För att få ett nytt beslut om certifiering, i samband med att det tidigare beslutet går ut, ska en förnyad grundlig kunskapsprövning av sökandes kompetens utföras endast om särskilda skäl föreligger. I andra fall ska en förenklad kompetensprövning utföras. Lämplighet enligt 6 § ska dock alltid prövas.

Allmänt råd

Särskilda skäl kan vara att den sökanden inte genomfört minst 15 deklARATIONER under en treårs period eller inte uppfyllt rapporteringskyldighet om fortbildning enligt 13 §.

Vid en förenklad kompetensprövning kan det räcka att kontrollera ny kunskap inom de områdena som omfattas av 7, 8, 10 och 11 §§ under den senaste femårsperioden. (BFS 2013:xx).

Denna författning träder i kraft den xx månad 201x.

På Boverkets vägnar

FÖRNAMN EFTERNAMN

Förnamn Efternamn

⁶ Senaste lydelse BFS 2010:7.

Konsekvensutredning med
anledning av ändringar i
Boverkets föreskrifter och
allmänna råd (2007:5) om för
certifiering av energiexpert

REMISS

Boverket oktober 2013

Innehåll

Inledning och läsanvisningar	5
Sammanfattning	6
Bakgrund	7
Uppgifter om vilka som berörs av regleringen	10
Övergångsreglerna	10
Energiexperter	10
Byggnadsägare och byggherrar	11
Certifieringsorgan	11
Utbildningsföretag	11
Fastighetsmäklare	12
Kommunala byggnadsnämnder	12
Sakkunnig energiexpert enligt PBL	12
Övriga företag	12
Särskild hänsyn	13
Författningsändringar med konsekvenser	14
3 §	14
4 §	15
5 §	15
7 §	15
8 §	17
9 §	17
10 §	17
11 §	18
12 §	19
13 §	20
16 §	20
Överensstämmer med eller går utöver skyldigheter i EU-medlemskapet	21
Särskilda informationsinsatser	22

Sammanfattning

Detta förslag till ändrade föreskrifter och allmänna råd grundar sig på de ändringar i systemet för energideklaration som regeringen aviserade i propositionen *Vägen till mer effektiva energideklarationer* (prop. 2011/12:120). Nuvarande system med krav på ackreditering av de företag som upprättar energideklarationer föreslås avskaffas och ersättas med skärpta krav på personcertifiering. Regeringen föreslår att detta regleras på lag- och förordningsnivå.

Besiktningskravet på luftkonditioneringssystem har upphävts. Sverige har i stället valt ett rådgivningsalternativ vilket medgavs genom det omarbetade direktivet för byggnaders energiprestanda (2010/31/EU). Boverkets föreskrifter och allmänna råd för certifiering av energiexpert (BFS 2007:5), CEX måste av denna anledning uppdateras.

Boverkets förslag till ändringar i verkets föreskrifter och allmänna råd (2007:5) för certifiering av energiexpert omfattar i huvudsak

- Behörighet *luftkonditionering* upphävs.
- Vissa ändringar föreslås i § 7, § 8 och § 10, som rör krav på särskild kompetens. Ändringarna gäller exempelvis kompletterande krav på kunskap om fördelning av energianvändning, och för behörighet *kvalificerad*, krav på kunskap om hur system för uppvärmning, kylning och ventilation samt styrning och reglering av dessa system samverkar i en byggnad.
- I 12 § föreslås att upprättandet av en teoretisk energideklaration ska vara en del av det teoretiska provet för certifiering som energiexpert.

Förslaget till ändringar i CEX får konsekvenser för framförallt energiexperter, certifieringsorgan och utbildningsföretag. Enligt Boverkets bedömning har förslaget till ändringar i CEX *ingen* effekter av betydelse för övriga företags arbetsförutsättningar, administrativa kostnader, konkurrensförmåga eller villkor i övrigt. För konsekvenser av ändringar på lag- och förordningsnivå hänvisas till propositionerna *Vägen till mer effektiva energideklarationer* (prop. 2011/12:120) och *Kompetens och oberoende vid upprättandet av energideklarationer* (2012/13:171).

Bakgrund

Boverkets föreskrifter och allmänna råd för certifiering av energiexpert, BFS 2007:5, fortsättningsvis benämnd CEX, reglerar de krav på sakkunskap som ska vara uppfyllda för certifiering av energiexpert. Ett ackrediterat certifieringsorgan certifierar den person som ska göra energideklARATIONER enligt krav som kan finnas i standarder eller andra normerande dokument. När det gäller sakkunskap för energiexperter ställs alltså kraven i CEX.

I det ursprungliga direktivet om byggnaders energiprestanda (2002/91/EG) ställdes krav på besiktning av luftkonditioneringssystem. Kravet genomfördes i svensk rätt genom lagen om energideklARATION, där krav angavs att luftkonditioneringssystem som huvudsakligen drivs med el och som var över en viss storlek, skulle besiktas, och att vissa uppgifter om sådana system skulle anges i energideklARATIONEN. I det omarbetade direktivet om byggnaders energiprestanda (2010/31/EU) gavs möjligheten för medlemsstaterna att i stället för besiktning av sådana luftkonditioneringssystem välja ett rådgivningsalternativ, om effekterna av ett sådant alternativ skulle bli likvärdiga. Regeringens bedömning var att energieffektiviseringsåtgärder i luftkonditioneringssystem bör främjas genom rådgivningsinsatser och att kravet på besiktning av sådana system skulle ersättas med detta alternativ. Kravet på besiktning av luftkonditioneringssystem med en kyleffekt över 12 kW, och som huvudsakligen drivs med elektricitet, upphörde i och med ändringarna i lagen om energideklARATION 1 juli 2012. Med anledning av denna ändring finns inte längre något behov av att ha kvar behörigheten *luftkonditionering* i CEX. I förslaget till ändrade föreskrifter tas därför denna behörighet bort. Ändringen leder till följdändringar i flera andra paragrafer.

Eftersom luftkonditioneringssystem över 12 kW utgör en del av gränsdragningen mellan *enkla* och *komplexa* byggnader enligt definitionerna i CEX, så kan frågan väckas om det inte också är lämpligt att ändra definitionerna i detta avseende då behörighet *luftkonditionering* föreslås tas bort ur föreskrifterna. I § 2 i nuvarande CEX definieras bland annat enkel

och komplex byggnad. Med *enkel* byggnad avses dels en- och tvåbostadshus, dels flerbostadshus och lokaler som inte har luftkonditioneringsystem större än 12 kW kyleffekt och som i byggnaden har

1. låg eller ingen integrationsnivå mellan de tekniska systemen, eller
2. enkelt system för styrning och reglering.

Komplexa byggnader är alla andra byggnader, samt sådana särskilt värdefulla byggnader som avses i 8 kap 13 § plan- och bygglagen (2010:900). Behörighet *normal* gäller för enkla byggnader, och behörighet *kvalificerad* för komplexa byggnader. I § 8, avseende behörighet *kvalificerad*, ställs särskilda krav på kunskap, i förhållande till behörighet *normal*, som avser just system för komfortkyla. Större luftkonditioneringsystem är ofta av en mer komplicerad art, likaså de byggnader, sett till andra tekniska system, där sådana luftkonditioneringsystem allt som oftast finns. Av denna anledning anses det även fortsättningsvis vara lämpligt att byggnader med sådana system besiktas av certifierade energiexperter med behörighet *kvalificerad*. En del av införandet av rådgivningsalternativet avseende luftkonditioneringsystem sker också via energideklarationen. I formuläret för energideklarationen ska energiexperten fortfarande ange om det finns luftkonditioneringsystem över 12 kW eller inte. Om det finns sådana system i den aktuella byggnaden bifogas information om luftkonditioneringsystem till energideklarationen. Vid upprättande av energideklarationen måste alltså energiexperten fortfarande ta ställning till och ange i formuläret om det finns luftkonditioneringsystem över 12 kW eller inte. Sammantaget anses det därför fortfarande vara lämpligt att använda sig av luftkonditioneringsystem över eller under 12 kW kyleffekt i definitionen av enkla och komplexa byggnader. Därför behålls definitionen oförändrad trots att behörighet *luftkonditionering* tas bort.

Systemet med ackrediterade kontrollorgan föreslås avskaffas genom förslag till ändringar i lagen om energideklaration. Enligt förslaget ska ändringarna träda i kraft 1 januari 2014, dock med övergångsregler under ett halvår. Från och med den 1 juli 2014 är det enbart certifierade experter enligt CEX som ska besiktiga, upprätta och registrera energideklarationen i Boverkets datassystem. Syftet med ändringen är bl.a. att åstadkomma en kvalitetsförbättring av energideklarationerna. Förändringen att alla energiexperter ska vara certifierade innebär en allmän skärpning av kompetenskraven. Bakgrunden till den föreslagna ändringen i systemet för energideklaration, samt om konsekvenser, finns att ta del av i propositionerna *Vägen till mer effektiva energideklarationer* (2011/12:120) och *Kompetens och oberoende vid upprättande av energideklarationer* (2012/13:171). Enligt propositionen 2011/12:120, s. 64, ska kraven på personcertifiering gälla såväl personal som besiktigar byggnader som övriga som deltar i arbetet med upprättande av energideklarationer.

Boverket har inför den föreslagna revideringen låtit genomföra en genomlysning av de gällande föreskrifterna för att bland annat utreda om kompetenskraven för certifierade energiexperter är tillräckliga. Utredningen har visat att bristfälliga energideklarationer inte generellt kan härledas till brist på kunskaper hos de certifierade experterna. Kommande ändringar i systemet för energideklarationer där det enbart är certifierade

energiexperter som upprättar energideklarationer bedöms i sig kunna leda till en kvalitetshöjning avseende innehållet i energideklarationerna, både när det gäller bestämningen av byggnaders energiprestanda och för rekommendationer om energieffektivisering. Föreslagna ändringar i Boverkets föreskrifter om sakkunskap är därför inte särskilt omfattande. Se avsnitt *Författningsändringar med konsekvenser*.

Boverket vill med de föreslagna ändringarna anpassa föreskriften till kommande ändringar i lag och förordning. Boverket lägger tyngdpunkten på kvalitén i energideklarationerna. Energideklarationen ska ge information av god kvalitet om byggandets energiprestanda till konsumenter och till byggnadsägaren. Experten ska även i energideklarationen lämna rekommendationer till hur byggnadens energianvändning kan effektiviseras som är förenliga med en god inomhusmiljö, byggnadens tekniska egenskapskrav och kulturvärden. Rekommendationerna ska även vara kostnadseffektiva. Det senare i betydelsen ekonomiskt rimliga. Utifrån rekommendationerna kan sedan byggnadsägaren gå vidare och skaffa sig mer detaljerad information om föreslagna åtgärder.

Uppgifter om vilka som berörs av regleringen

Övergångsreglerna

Föreslagna ändringar i lagen om energideklARATION som gäller avskaffandet av ackrediteringen av kontrollorgan och skärpta krav på personcertifiering, föreslås träda i kraft den 1 januari 2014. Under en övergångsperiod, fram till och med den 30 juni 2014, kommer dock systemet med ackrediterade kontrollorgan fortfarande att gälla. Det kommer således att under denna övergångsperiod finnas två parallella system. Uppgifter om vilka ackrediterade kontrollorgan som finns hittar man på SWEDACs hemsida. Uppgifter om certifierade energiexperter finns på Boverkets hemsida.

Energiexperter

För experter som redan idag är certifierade medför de föreslagna ändringarna i CEX ingen förändring just nu. Deras certifiering gäller i fem år och det är först när de ska omcertifiera sig som de blir berörda av ändringarna. Antalet certifierade energiexperter som berörs är samtliga, i dagsläget 645 stycken¹.

I det tidigare systemet var det tillräckligt att det inom ett ackrediterat kontrollorgan fanns minst en person som var certifierad energiexpert. Inom det ackrediterade kontrollorganet var det möjligt att energiexperter utan certifiering besiktigade och upprättade deklARATIONER så länge som de arbetade inom en sådan organisation. Genom det föreslagna kravet på att alla personer som upprättar energideklARATION ska vara certifierade, vilket inkluderar alla moment, dvs. besiktning, upprättandet och överföringen till Boverket, så skärps kompetenskraven på ett genomgripande sätt i systemet. Ändringarna medför att personer som inte är personcertifierade, men som idag arbetar med energideklARATIONsuppgifter inom ett ackrediterat kontrollorgan, efter den 30 juni 2014 inte längre får utföra

¹ Se för aktuellt antal: <http://www.boverket.se/Bygga--forvalta/hitta-behoriga/>

dessa uppgifter. För att fortsatt kunna upprätta energideklARATIONER krävs att de, om de uppfyller kraven för certifiering, certifierar sig hos ett ackrediterat certifieringsorgan. Den erfarenhet som de under tiden har skaffat sig inom ett ackrediterat kontrollorgan kommer att vara kvalificerande praktiskt arbete för en certifiering. Arbete med energideklARATIONER är att se som arbete med nära anknytning till energianvändning och inomhusmiljö. Detta förtydligas också i Boverkets förslag till ändrade föreskrifter.

Byggnadsägare och byggherrar

Byggnadsägare och byggherrar har ansvar för att energideklARATION upprättas i de fall detta krävs. Byggnadsägare och byggherrar ska, när ändringarna i lagen om energideklARATION träder i kraft fullt ut, vända sig direkt till en certifierad energiexpert i stället för ett ackrediterat kontrollorgan. Se ovan om övergångsregler. De bedöms däremot inte direkt påverkas av föreslagna ändringar i CEX.

Certifieringsorgan

De något ökade kraven på kunskap och kännedom som föreslås i 7 och 8 §§ och den förändring som avser det teoretiska provet i 12 § får konsekvenser för certifieringsorganen. Föreslagna ändringar avseende kunskapskraven medför att certifieringsorganen kan behöva göra ändringar i frågebanken för det teoretiska provet. Det föreslagna kravet på att det teoretiska provet ska innehålla upprättandet av en energideklARATION med för konsekvenser både initialt men också i det kontinuerliga arbetet. Certifieringsorganen behöver bland annat initialt designa byggnadsfall och ta fram det underlag de sökande ska få, utifrån vilket energideklARATION sedan ska upprättas vid provtillfället. De behöver utveckla bedömningsgrunder för resultaten som de sökande presterar. Arbetsinsatsen ökar också när det gäller själva rättningen av proven.

När ett nytt moment, en ny metod, införs såsom den för att testa kunskapen hos experten, innebär det en stor skillnad för certifieringsorganen. De måste visa att man lever upp till de nya kraven. En ny bedömning, en ny granskning, behöver göras från SWEDAC. Rent praktiskt går det till så att certifieringsorganet tar kontakt med SWEDAC för att visa hur man uppfyller de nya kraven. Med god planering så är det realistiskt att genomföra en sådan granskning tidigt 2014 och enligt SWEDAC borde själva granskningen inte ta så lång tid, även om det inte i förväg går att ange den. Denna granskning kommer att vara en extra engångskostnad för certifieringsorganet. Se vidare under rubriken Författningskommentarer och konsekvenser, 12 §.

Utbildningsföretag

Utbildningsföretagen kommer att beröras i och med de skärpningar som görs av kraven i 7 och 8 §§ samt ändringarna i 10 och 11 §§. De skärpta kraven i 7 och 8 §§ medför initialt en omställning för dessa företag.

Fastighetsmäklare

Fastighetsmäklarna berörs inte direkt av föreslagna ändringar i CEX. Däremot kan de beröras av de kommande övergripande förändringarna i systemet för energideklaration. I deras roll mellan säljare och köpare kan det vara viktigt att de känner till att det framöver enbart kommer att vara certifierade energiexperter som får upprätta energideklarationer. Antalet fastighetsmäklare är 6 512 stycken².

Kommunala byggnadsnämnder

De kommunala byggnadsnämnderna kommer i kontakt med CEX när en sakkunnig energiexpert bör utses. En certifierad energiexpert enligt CEX kan oavsett behörighetsnivå (normal eller kvalificerad) ha en roll som sakkunnig energiexpert enligt PBL (2010:900) 10 kap 8 § 2 och PBF (2011:338) 7 kap 3 §. Det är inte klart uttalat, men samma skillnad som CEX gör mellan enkel och komplex byggnad bör gälla även för en sakkunnig expert enligt PBL. För t.ex. nyproduktion av byggnader som är att anse som *komplexa* enligt CEX, bör alltså den sakkunnige energiexperten ha behörigheten *Kvalificerad* enligt samma föreskrift. Det är därför viktigt att de kommunala byggnadsnämnderna har kunskap om CEX.

Sakkunnig energiexpert enligt PBL

I förslaget till ändringar i CEX föreslås att upprättandet av en energideklaration ska ingå som en del av det teoretiska provet vid certifieringen. Avsikten är att höja kvaliteten på energideklarationerna. De certifierade energiexperter som huvudsakligen verkar som sakkunniga energiexperter enligt PBL, dvs. de som inte upprättar några energideklarationer, eller enbart ett litet antal sådana, för dem kan kravet på att upprättandet av en energideklaration ska ingå som en del av det teoretiska provet uppfattas som en skärpning. Boverket vill klargöra att kunskapskraven på den certifierade experten finns i 7, 8, 10 och 11 §§ CEX, och att där har skett vissa klargöranden och skärpningar. Att upprätta en energideklaration är ett sätt att kontrollera att man besitter den kunskap och kompetens som reglerna kräver och medför i sig ingen höjning av själva kraven.

Övriga företag

Ändringarna som föreslås i CEX bedöms *i sig* inte innebära några konsekvenser av betydelse för övriga företag. För konsekvenser av kommande ändringarna i systemet i stort, avseende avskaffandet av kravet på ackreditering av företag och skärpta krav på personcertifiering, hänvisas till propositionerna *Vägen till mer effektiva energideklarationer* (prop. 2011/12:120) och *Kompetens och oberoende vid upprättandet av energideklarationer* (prop. 2012/13:171).

² Se maj 2013 månads antal: http://www.fmi.se/Sve/Filer/fmi_statistik_2013-05-31.pdf

Särskild hänsyn

Förslaget till ändringar i CEX bedöms inte ha några konsekvenser för jämställdhet, tillgänglighet och användbarhet eller hälsa.

Energideklarationens syfte är att främja en effektiv energianvändning och en god inomhusmiljö i byggnader. Föreslagna ändringar bedöms bidra till ett effektivare styrmedel vilket kan leda till positiva konsekvenser för miljön.

Författningsändringar med konsekvenser

3 §

Revidering

Behörighet *Luftkonditionering* för luftkonditioneringssystem tas bort, p. 3.

Motivering

Kravet på besiktning av luftkonditioneringssystem med en effekt över 12 kW, och som huvudsakligen drivs med elektricitet, upphörde i och med ändringarna i lagen 1 juli 2012. Lagen angav att det i energideklarationen avseende sådana luftkonditioneringssystem skulle anges uppgifter om systemets energieffektivitet och om en effektivare energianvändning kunde uppnås i systemet. I förordningen hade Boverket bemyndigande att meddela föreskrifter om besiktningsintervall och om besiktningens omfattning. Detta bemyndigande upphörde i och med ändringarna i förordningen 8 juli 2012. Boverket föreskrev tidigare att sådana luftkonditioneringssystem minst skulle besiktas vart 10:e år. Lagen angav också, innan ändringarna, att sådana system skulle besiktas regelbundet även om byggnaden i sig tillhörde ett av undantagen från kravet på energideklaration. Boverket får meddela föreskrifter om de krav som ska ställas för certifiering av en energiexpert samt om certifieringsförfarandet. Boverket föreskrev utifrån dessa grunder att det utöver behörighetsklasserna normal och kvalificerad, även skulle finnas en behörighetsklass för luftkonditionering. Med anledning av att besiktningskravet av sådana luftkonditioneringssystem upphörde att gälla 1 juli 2012 finns det längre någon anledning att ha kvar behörigheten luftkonditionering i CEX.

Konsekvenser

Ändringen bedöms inte leda till några konsekvenser av betydelse. Behörigheten behövs inte längre. Ett mycket litet antal energiexperter har, sett

tillbaka i tiden, valt att certifiera sig för enbart behörighet
luftkonditionering.

4 §

Revidering

”Luftkonditioneringssystem” i föreskriftstexten tas bort.

Motivering

Se motivtext under 3 §.

Konsekvenser

Inga konsekvenser.

5 §

Revidering

”Luftkonditioneringssystem” i föreskriftstexten tas bort. I det efterföljande allmänna rådet anges att arbete med energideklaration är ett exempel på arbete med nära anknytning till energianvändning och inomhusmiljö.

Motivering

Se motivtext under 3 §.

Det systemskifte som genomförs från den 1 januari 2014 innebär att systemet med ackrediterade kontrollorgan avskaffas. Dessa kontrollorgan har inom sin organisation kunnat ha personer som inte är personcertifierade men som fått verka inom och under kontrollorganets organisation och kontroll. Efter övergångsperioden till och med den 30 juni 2014, när dessa ändringar har trätt i kraft fullt ut, kan dessa personer inte längre arbeta med att besiktiga, upprätta eller överlämna deklARATIONER till Boverket. De kan då endast verka som certifierade experter, vilket kräver att de uppfyller kraven i CEX och att de certifierar sig hos något av de ackrediterade certifieringsorganen. Den erfarenhet som de under tiden de verkat som icke certifierade energiexperter inom ett ackrediterat kontrollorgan kommer att vara kvalificerande praktiskt arbete vid en certifiering. Det anses vara lämpligt att förtydliga, med tanke på ovan nämnda systemskifte, att arbete med energideklARATIONER kan ses som arbete med nära anknytning till energianvändning och inomhusmiljö.

Konsekvenser

Underlättar för användarna av reglerna.

7 §

Revidering

P. 1 ”Statens Strålskyddsinstitut” ersätts med ”Strålsäkerhetsmyndigheten”. I samma mening görs ett tillägg att energiexperten ska ha kännedom om åtgärder för att minska radonhalten.

P. 5 En ny punkt införs i föreskriften, vilket leder till att numreringen ändras för efterföljande punkter. Den nya punkten anger att energiexperten ska ha kunskap om värmeproducerande enheter, till exempel värme-pannor, värmepumpar och solfångare, samt fjärrvärmecentraler.

P. 6 Till det nuvarande kravet har ett tillägg gjorts som anger att energiexperten ska ha kunskap om fördelningsberäkningar av elförbrukning.

P. 8. Till det nuvarande kravet har ett tillägg gjorts som anger att energiexperten ska ha kunskap om fördelning av uppmätt energi för uppvärmning, komfortkyla, tappvarmvatten och byggnadens fastighetsel.

I det allmänna rådet, första meningen, första stycket, har ”i denna föreskrift” lagts till, likaså ordet ”menas”, vilket enbart är en redaktionell ändring.

Motiv

P. 1 Statens Strålskyddsinstitut har bytt namn till Strålsäkerhetsmyndigheten. Krav på att energiexperten ska ha kännedom om åtgärder för att minska radonhalten anses vara befogat sett till syftet med lagen om energideklaration. Syftet är att främja en effektiv energianvändning, men också en god inomhusmiljö. Det anses vara viktigt att en energiexpert kan förmedla sådan information till byggnadsägare.

P. 5 Kunskap om värmeproducerande enheter är central i arbetet med en byggnads energianvändning. Denna nya punkt har koppling till vad som redan idag anges i 7 § pkt 4, men denna anses behöva kompletteras för att tydliggöra just detta kunskapskrav.

P. 6 Det är en vanligt förekommande situation att energiexperter behöver fördela uppmätt energianvändning på olika energiposter vid bestämning av byggnadens energiprestanda. Av den anledningen anses det motiverat att komplettera med detta krav.

P. 8 Eftersom energiexperter vid upprättandet av energideklarationer i de flesta fall behöver fördela uppmätt energianvändning på ett eller annat sätt, så anses det vara befogat att det också ställs krav på kunskap om detta.

Ändringen i det allmänna rådet är ett förtydligande för att klargöra hur det allmänna rådet ska förstås.

Konsekvenser

P. 1 Skapar förutsättningar för bättre information till byggnadsägare om åtgärder för att sänka radonhalter i byggnader.

P. 5, p. 6 och p. 8 Tydligare krav på energiexperterna i dessa avseenden skapar bland annat förutsättningar för bättre kvalitet på bestämningen av energiprestanda och på de uppgifter som ska anges om de i energiprestandan ingående energiposterna.

Förtydligandet i det allmänna rådet underlättar för användarna av reglerna.

8 §

Revidering

P. 1 Upphävs som en följd av ändringarna som beskrivs under 3 §. De efterföljande punkterna får därmed ny numrering. Det införs en ny punkt, p. 4, med krav på kunskap om hur system för uppvärmning, kylning och ventilation samt styrning och reglering av dessa system samverkar i en byggnad.

Motiv

P. 4 Kunskap om hur tekniska system samverkar i en byggnad är väsentlig för en certifierad energiexpert med behörighet *kvalificerad* då framförallt många lokalbyggnader har komplexa installationstekniska system, ofta kombinerade med övergripande system för styrning och reglering. Detta kunskapsområde täcks inte in av de nuvarande kraven på särskild kompetens, varför det anses motiverat att detta kunskapskrav införs.

Konsekvenser

Ändringen skapar förutsättningar för bättre kvalitet på energideklARATIONER när det gäller komplexa byggnader.

9 §

Revidering

Paragrafen upphör att gälla.

Motivering

Se motivtext under 3 §. 9 § reglerar särskilda krav för behörighet *luftkonditionering*. Det föreslås därför att bestämmelserna i 9 § upphävs.

Konsekvenser

Se 3 §.

10 §

Revidering

Behörighet *luftkonditionering* tas bort i första meningen.

P. 1 Hänvisningen till Boverkets allmänna råd om ändring av byggnad, (1996:4) BÄR tas bort.

P. 2 Ändring av BFS-nummer vid hänvisningen till Boverkets föreskrifter och allmänna råd om energideklARATIONER för byggnader; BFS 2011:7 ändras till BFS 2007:4.

P. 6 Hänvisningen till Europaparlamentets och rådets direktiv 2002/91/EG om byggnaders energiprestanda ändras till Europaparlamentets och rådets direktiv 2010/31/EU av den 19 maj 2010 om byggnaders energiprestanda.

Motivering

Se motivtext under § 3.

P. 1 Boverkets ändringsbestämmelser finns nu inarbetade i Boverkets byggregler (BFS 2011:6), BBR.

P. 2 Hänvisning bör göras till grundförfattningen, varför denna ändras.

P. 6 Rådets direktiv 2002/91/EG har ersatts av Rådets direktiv 2010/31/EU av den 19 maj 2010 om byggnaders energiprestanda.

Konsekvenser

Underlättar för användarna av reglerna.

11 §

Revidering

Behörighet luftkonditionering stryks i föreskriftstexten och i det efterföljande allmänna rådet, stycke två.

Hänvisningen till EG-förordningen om ozonnedbrytande ämnen (EG nr 2037/2000 om ämnen som bryter ned ozonskiktet) ändras till (EG) nr 1005/2009.

Det allmänna rådets första stycke tas bort.

Information om vem som ger ut *Svensk Kylnorm*, faktablad 12, tas bort.

Motivering

För ändringar avseende behörighet luftkonditionering, se 3 §.

EG-förordningen om ozonnedbrytande ämnen (EG nr 2037/2000 om ämnen som bryter ned ozonskiktet) är inte längre aktuell. Den har ersatts av Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1005/2009 av den 16 september 2009 om ämnen som bryter ned ozonskiktet. Hänvisningen ändras därför.

Information om utgivare av *Svensk Kylnorm* i ett allmänt råd anses inte vara nödvändigt för energiexperternas möjligheter att kunna ta del av faktabladet.

Konsekvenser

Ändringarna underlättar för användarna av reglerna, och, avseende stycke 3 under Motivering ovan, att föreskrifterna inte riskerar att ge en felaktig hänvisning när utgivare ändras.

Övrigt

I 11 § görs en hänvisning till EG-förordningen om f-gaser (EG nr 842/2006 om vissa fluorerade växthusgaser). Denna förordning kommer inom kort att ersättas av en ny förordning. Enligt den Europeiska kommissionens förslag ska den nya förordningen tillämpas från och med 1 januari 2014. Förslaget finns att finna på webbplatsen EUR-Lex Europa (eur.lex.europa.eu/sv/index.htm); *Förslag till EUROPAPARLAMENTETS OCH RÅDETS FÖRORDNING om fluorerade växthusgaser* (COM/2012/0643 final – 2012/0305 (COD)) med celexnummer 52012PC0643. När den förordningen träder i kraft kommer Boverket att ändra den nuvarande hänvisningen i CEX. Det betyder att remissinstan-

serna, om de har synpunkter på en hänvisning till denna i föreskrifterna, redan nu måste inkomma med synpunkter.

12 §

Revidering

Det föreskrivs att i det teoretiska provet ska ingå upprättande av en teoretisk energideklaration. Tidigare fanns denna bestämmelse som allmänt råd, men införs nu som föreskrift.

Hänvisningen till 9 § tas bort.

Motivering

Kraven på kunskap och kännedom enligt CEX ska kontrolleras genom ett skriftligt prov för sökt behörighet. Det prov som idag genomförs via certifieringsorganen är ett kunskapsprov utifrån dessa delar, men innehåller inte ett moment som innebär att en energideklaration upprättas. Ett kunskapsprov av det slag som idag genomförs speglar nödvändigtvis inte den sökandes kompetens att faktiskt upprätta en energideklaration. Prövningen av den teoretiska kunskapen utifrån CEX är viktig, men det är även en prövning av kompetensen att faktiskt kunna upprätta en energideklaration. En sådan "färdighetsdel" i det teoretiska provet kan genomföras genom att den sökande får given information om en viss byggnad, och att den sökande, utifrån denna information, ska upprätta en energideklaration. En sådan del av provet ställer krav på kunskap om hur energideklarationen, i sina olika delar, ska fyllas i. Den kan också exempelvis utgöra en lämplig prövning av kunskapen om hur energianvändning kan fördelas på de i energiprestandan ingående delarna, och också en lämplig prövning av kompetensen att kunna beräkna energibesparing och kostnadseffektivitet avseende åtgärdsförslag. Att flytta det allmänna rådet till föreskriftsnivå innebär en skärpning och är ett led i arbetet mot en bättre kvalitet på energideklarationerna. Boverket anser att det är motiverat att införa detta moment för att säkerställa kompetensen hos de certifierade experterna och förbättra kvalitén i energideklarationerna. Bestämmelsen är framförallt avsedd för fallet nycertifiering och vid omcertifiering när experten inte gjort efterfrågat antal deklamationer.

Eftersom 9 § upphävs i förslaget till ändringar så ändras också hänvisningen.

Konsekvenser

Den föreslagna ändringen leder till att kompetensprövningen blir mer heltäckande, vilket i förlängningen kan bidra till bättre kvalitet på energideklarationerna.

Idag tar det teoretiska provet för behörighet *normal* ungefär 3,5 h i anspråk, och för behörighet *kvalificerad*, 6 h. Det teoretiska provet innehåller frågor där kraven på kunskap och kännedom enligt CEX prövas. Införande av krav på att det teoretiska provet också ska innehålla upprättandet av en energideklaration gör att tidsåtgången för provet i sin helhet kommer att öka. Boverkets uppfattning är dock att det nuvarande teoretiska provet bör kunna kortas ned avseende de krav på särskild kompetens som i stället kan prövas i ett sådant moment. De något skärpta

kraven på kunskap om fördelning av energianvändning som föreslås i 7 § och 8 § bör exempelvis kunna vara sådan kunskap som kan testas genom och ingå i momentet att upprätta en energideklaration. Boverkets bedömning är att det teoretiska provet, trots att detta nya moment ska ingå, att det fortfarande bör kunna genomföras under en dag. Det bör därför få begränsade konsekvenser för de sökande tidsmässigt.

Certifieringsorganen skulle behöva designa lämpliga ”byggnadsfall” och vilken information som ska ges de sökande vid provtillfället, likaså utveckla bedömningsgrunder för de sökandes genomförande av deklarationen. Certifieringsorganen skulle även behöva lägga mer tid på rättning av de teoretiska proven än vad som är fallet idag. Att införa detta moment i det teoretiska provet skulle alltså utifrån tidsaspekten vara fördyrande för certifieringsorganen. Vilka de mer exakta konsekvenserna blir när det gäller kostnaden för de sökande att genomföra provet, på grund av certifieringsorganens utökade uppgifter, kan Boverket i dagsläget inte bedöma.

Boverket anser, trots de konsekvenser som förslaget till ändring kan leda till som övergripande beskrivs ovan, att denna ändring är motiverad för att säkerställa kompetensen hos de certifierade energiexperterna, och att en sådan del i det teoretiska provet är en viktig aspekt när det gäller att förbättra och säkra kvaliteten på energideklarationerna. Det är en central del i en kompetensprövning att det moment som senare ska utföras också provas vid en certifiering. Det anses därför befogat att införa detta krav. Bestämmelsen är avsedd för fallet nycertifiering och vid omcertifiering när experten inte gjort efterfrågat antal deklarationer.

13 §

Revidering

Paragraf 9 stryks.

Motivering

Redaktionell ändring eftersom 9 § upphävs.

Konsekvenser

Inga.

16 §

Revidering

Paragraf 9 stryks.

Motivering

Redaktionell ändring eftersom 9 § upphävs.

Konsekvenser

Inga.